

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 276/09-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. augusta 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. T., V., zastúpeného advokátkou JUDr. M. P., Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 15 P 90/2007 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 30 P 337/2007) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. T. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júna 2009 doručená sťažnosť Ing. J. T., V. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. M. P., Ž., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 15 P 90/2007 a sp. zn. 30 P 337/2007.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že manželstvo sťažovateľa bolo rozvedené rozsudkom okresného súdu sp. zn. 18 C 33/2007 z 5. októbra 2007, ktorý nadobudol právoplatnosť 31. októbra 2007. Maloletá dcéra bola na čas po rozvode manželstva zverená do osobnej starostlivosti matky a sťažovateľ bol zaviazaný prispievať na jej výživu sumou 10 000 Sk mesačne, pričom bol zároveň zaviazaný prispievať na tvorbu úspor pre maloletú dcéru sumou 10 000 Sk mesačne. Od 1. decembra 2007 je sťažovateľ nezamestnaný, a preto podal 4. decembra 2007 okresnému súdu návrh na zníženie výživného na maloletú dcéru na zákonné minimum. Konanie o tomto návrhu sa vedie pod sp. zn. 15 P 90/2007. Sťažovateľ uvádza, že od podania návrhu až dosiaľ nebol vo veci nariadený ani jediný termín pojednávania, a to napriek tomu, že *„ide už o 18 mesiacov trvajúci spor a že ja som povinný každý mesiac platiť 20.000,- Sk napriek tomu, že som v evidencii uchádzačov o zamestnanie a v súčasnosti nemám žiadny príjem s výnimkou dávky sociálneho zabezpečenia zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ž.“*

Sťažovateľ opakovane (14. júla 2008, 23. marca 2009 a 25. mája 2009) podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní. Predseda okresného súdu reagoval na sťažnosti sťažovateľa prípsmi z 31. júla 2008 a 2. apríla 2009, v ktorých sťažnosti hodnotil ako nedôvodné.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo Ing. T. J. na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd Okresným súdom v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 15 P 90/2007 a 30 P 337/2007 porušené bolo.

Okresnému súdu Žilina prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 15 P 90/2007 a 30 P 337/2007 konať bez zbytočných prieťahov.

Ing. T. J. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- € (slovom desaťtisíc eur), ktoré je Okresný súd v Žiline povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Žilina je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa advokátskej kancelárii JUDr. M. P., advokátka, s. r. o., Ž., vo výške 292,22 € na účet č.:...“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 15 P 90/2007 (pôvodne vedenej pod sp. zn. 30 P 337/2007). V predmetnej veci ide o súdny spor o zníženie výživného na maloletú dcéru sťažovateľa M., ktorý sa začal návrhom doručeným okresnému súdu 4. decembra 2007.

S cieľom posúdenia opodstatnenosti sťažnosti ústavný súd preskúmal doterajší priebeh namietaného konania.

Zo sťažnosti, z priloženej dokumentácie a zo spisu okresného súdu sp. zn. 15 P 90/2007 ústavný súd zistil, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 18 C 33/2007 z 5. októbra 2007, ktorý nadobudol právoplatnosť 31. októbra 2007, bolo rozvedené manželstvo sťažovateľa. Maloletá dcéra bola na čas po rozvode manželstva zverená do osobnej starostlivosti matky, pričom sťažovateľ bol zaviazaný prispievať na jej výživu sumou 10 000 Sk a takou istou sumou aj na tvorbu úspor pre maloletú dcéru.

Návrhom doručeným okresnému súdu 30. marca 2007 bolo začaté na návrh matky (v tom čase ešte manželky sťažovateľa) konanie o úpravu práv a povinností k maloleťmu dieťaťu na čas do rozvodu manželstva. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 15 P 90/2007. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 15 P 90/2007 z 11. októbra 2007 bol sťažovateľ, okrem iného, zaviazaný prispievať mesačne na výživu maloletej M. sumou 10 000 Sk mesačne od 1. marca 2007 a na tvorbu úspor pre maloletú M. rovnako sumou 10 000 Sk mesačne od 1. marca 2007.

Proti označenému rozsudku okresného súdu v časti výrokov upravujúcich vyživovaciu povinnosť podal sťažovateľ 7. decembra 2007 odvolanie. Spis bol predložený Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa 28. januára 2008, ktorý rozsudkom sp. zn. 6 CoP 4/2008 z 20. februára 2008 rozsudok okresného súdu potvrdil, pričom spis bol okresnému súdu vrátený 9. mája 2008.

Dňa 4. decembra 2007 podal sťažovateľ okresnému súdu návrh na zníženie výživného na maloletú M. z dôvodu, že od úpravy výživného vykonanej rozsudkom okresného súdu sp. zn. 18 C 33/2007 z 5. októbra 2007 sa podstatne zmenili jeho pomery, pretože od 1. decembra 2007 sa stal nezamestnaným. Konanie o zníženie výživného bolo okresným súdom pôvodne vedené pod sp. zn. 30 P 337/2007, avšak z úradného záznamu zo 6. decembra 2007 vyplýva, že keďže vec sp. zn. 15 P 90/2007 napadla skôr, bol návrh sťažovateľa na zníženie výživného pripojený k existujúcemu poručenskému spisu sp. zn. 15 P 90/2007, ktorý sa týka úpravy práv a povinností rodičov k tomu istému maloleťmu dieťaťu. Návrh sťažovateľa na zníženie výživného bol 10. decembra 2007 zaslaný

účastníkom na vyjadrenie. Od 28. januára 2008 bol spis v dôsledku odvolania sťažovateľa na krajskom súde.

Po vrátení spisu okresnému súdu 9. mája 2008 (po rozhodnutí krajského súdu o odvolaní sťažovateľa) okresný súd vo veci konal bez prietáhov do 15. januára 2009. Zo spisu vyplýva, že okresný súd v tomto období zisťoval majetkové pomery sťažovateľa a matky maloletej M. (ďalej len „matka“) dopytmi na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Ž., Sociálnu poisťovňu, bývalého zamestnávateľa sťažovateľa, zamestnávateľa matky. Okresný súd tiež rozhodoval o návrhoch sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia, podľa ktorého mu mala byť predbežne znížená vyživovacia povinnosť. Prvý návrh na vydanie predbežného opatrenia sťažovateľ okresnému súdu doručil 19. júna 2008. Okresný súd návrhu sťažovateľa vyhovel uznesením sp. zn. 15 P 90/2007 z 29. júla 2008, proti ktorému podala matka odvolanie. V dôsledku toho bol spis na krajskom súde od 3. septembra 2008 do 14. januára 2009. Krajský súd uznesením sp. zn. 5 CoP 52/08 z 18. novembra 2008 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia v dôsledku dôkazov predložených matkou v odvolacom konaní zamietol. Dňa 15. januára 2009 dal okresný súd pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu účastníkom konania. Druhý návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia bol okresnému súdu doručený 12. júna 2009. Okresný súd návrhu sčasti vyhovel a uznesením sp. zn. 15 P 90/2007 zo 7. júla 2009 rozhodol tak, že sťažovateľ nie je predbežne povinný prispievať na tvorbu úspor maloletej M., a vo zvyšnej časti návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol. Prípismi z 3. júna 2009 okresný súd požiadal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Ž. a bývalého zamestnávateľa sťažovateľa o poskytnutie ďalších informácií.

Na základe svojich zistení ústavný súd konštatoval, že okresný súd v namietanom konaní koná v zásade plynulo. Navyše, uznesením sp. zn. 15 P 90/2007 zo 7. júla 2009 poskytol okresný súd sťažovateľovi čiastočnú a predbežne vykonateľnú (§ 171 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) ochranu pred prípadnou exekúciou, pokiaľ ide o sumu 10 000 Sk (331,93 €) mesačne na tvorbu úspor pre maloletú dcéru. Krátkodobú nečinnosť (viac ako 4 mesiace) okresného súdu ústavný súd zistil len v období od 16. januára 2009 do 3. júna 2009.

V nadväznosti na svoje zistenia ústavný súd poukázal na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04). Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu ani jednorazová nečinnosť súdu v trvaní niekoľkých mesiacov nie je automaticky prejavom takej nečinnosti, ktorá odôvodňuje vyslovenie zbytočných priet'ahov v konaní (pozri napr. II. ÚS 21/01, III. ÚS 52/05). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že v prípadoch, keď už pri predbežnom prerokovaní s'ťažností zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, takéto s'ťažnosti odmietal ako zjavne neopodstatnené (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Na základe uvedeného ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol s'ťažnosť s'ťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie s'ťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi s'ťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2009